

Omkostningseffektive monopolydelser og fremtidssikring af infrastrukturen til den grønne omstilling

Energinet.dk og netvirksomhederne er ansvarlige for henholdsvis de danske transmissions- og distributionsnet. Udviklingen og driften af disse net samt udlandsforbindelser er centrale for den grønne omstilling. Reguleringen af Energinet.dk og netvirksomhederne skal derfor understøtte, at nettene kan udvikle sig i takt med den grønne omstilling. Da både transmission og distribution af el er naturlige monopoler, er det samtidig nødvendigt, at reguleringen sikrer, at udviklingen og driften sker omkostningseffektivt og til gavn for forbrugerne. Derfor anbefaler udvalget en ny økonomisk regulering af netvirksomhederne og indførelse af økonomisk rammestyring af Energinet.dk.

Ny økonomisk regulering af netvirksomhederne skal sikre effektivitet, investeringer og grøn omstilling

Den økonomiske regulering af netvirksomhederne skal understøtte, at de nødvendige investeringer i distributionsnettet foretages, herunder løbende vedligeholdelse og investeringer i rentable Smart Grids og nye funktionaliteter, som kan understøtte målet om grøn omstilling. Samtidig skal dette ske omkostningseffektivt, og forbrugerne skal sikres rimelige priser. Det understøtter udvalgets anbefalinger bl.a. ved, at:

- | Netvirksomhederne for alle fremtidige investeringer får mulighed for at opnå et markedsbaseret risikostyret afkast, svarende til risikoen ved at drive en reguleret, effektiv monopolvirksomhed.
- | Investeringer understøttes desuden ved, at der skabes stabile rammer og forudsigelighed i reguleringen blandt andet ved anvendelse af femårige reguleringsperioder.
- | Omkostningseffektivitet og rimelige forbrugerpriser understøttes ved en kombination af incitamenter og effektiviseringskrav.
- | Det grundlæggende princip for reguleringen skal være incitamentsbaseret rammestyring, dvs. at netvirksomhederne indenfor nogle klare rammer får råderum til selv at beslutte, hvordan nettene drives bedst muligt. Hvis netvirksomhederne kan drive nettene mere omkostningseffektivt end forudsat i rammerne, kan de i en periode opnå en øget forrentning.

Indførelse af økonomisk rammestyring af Energinet.dk

Energinet.dk skal fortsat agere ud fra samfundsmæssige hensyn. Samtidig skal det sikres, at Energinet.dk varetager sine opgaver omkostningseffektivt. Det understøtter udvalgets anbefalinger blandt andet ved at:

- | Energinet.dk fortsat skal reguleres efter hvile-i-sig-selv princippet. Det betyder, at Energinet.dk må opkræve tariffer svarende til effektiv drift og nødvendig forrentning af kapital.

Indsatsområder

A

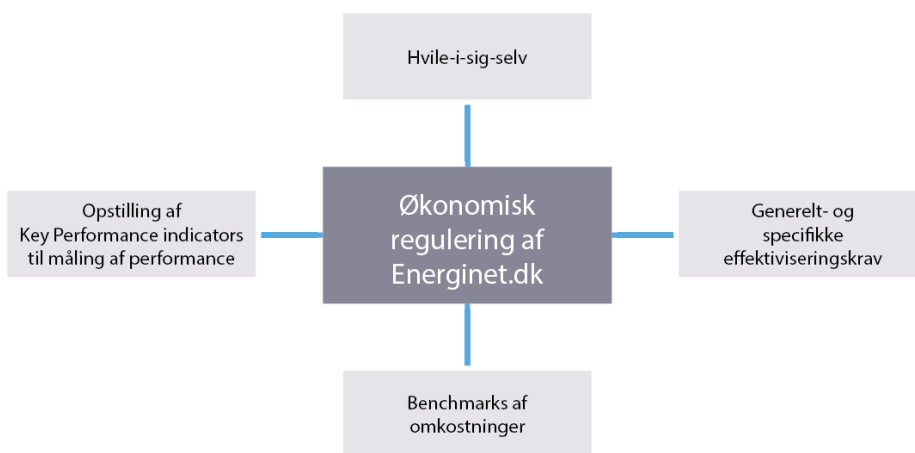
Omkostningseffektive monopolydelser og fremtidssikring af infrastrukturen til den grønne omstilling

Hovedanbefalinger

1. Ny økonomisk regulering af netvirksomhederne skal sikre effektivitet, investeringer og grøn omstilling
2. Netvirksomhederne skal fortsat drifte, vedligeholde og udbygge distributionsnettet
3. Måleropgaven bliver hos netvirksomhederne
4. Øget fokus på omkostningseffektivitet i netvirksomhedernes energisparsindsats
5. Indførelse af økonomisk rammestyring og krav til effektivisering af Energinet.dk
6. Energinet.dk's opgaveportefølje skal fastholdes i sin grundstruktur

- | Reguleringen suppleres af nedenstående mekanismer, der understøtter det fokus på omkostningseffektivitet, som hvile-i-sig-selv princippet ikke giver:
 - | Der skal indføres en form for økonomisk rammestyring, hvor Energinet.dk skal agere inden for en på forhånd udmeldt økonomisk ramme.
 - | Rammen vil på baggrund af generelle og specifikke effektivitetskrav kunne reduceres.
 - | Energitilsynet får hjemmel til at pålægge Energinet.dk at deltage i internationale benchmark-analyser.

Figur: Overordnet illustration af anbefalinger til økonomisk regulering af Energinet.dk

Den nuværende opgavefordeling på elmarkedet fastholdes i sin grundstruktur

Hvilke aktører, der varetager hvilke opgaver, kan også have betydning for kvaliteten og omkostningseffektiviteten i opgavevaretagelsen. Udvalget har derfor gennemgået netvirksomhedernes og Energinet.dk's opgaver i relation til elsystemet og på denne baggrund vurderes og anbefales det, at:

- | Netvirksomhedernes drift, vedligeholdelse og udbygning af elnettet kan betegnes som et naturligt monopol, og er dermed netvirksomhedernes kerneopgaver, som de fortsat skal varetage.
- | Måleransvaret bliver også hos netvirksomhederne.
- | Ansvar for energispareforpligtigelsen skal fortsat varetages af netvirksomhederne. Der skal ved fastsættelse af reglerne for den kommende brancheaftale med energiselskaberne fra 2016 tages stilling til supplerende initiativer for at øge omkostningseffektiviteten i energispareindsatsen. En eventuel flytning af energispareforpligtigelsen kan adresseres igen om fx fire år.
- | Der er en række synergieffekter mellem mange af Energinet.dk's opgaver. Blandt andet derfor anbefales det, at Energinet.dk's opgaveportefølje fastholdes i sin grundstruktur, men:
 - | Opgaven med salg og balancering af el fra alle anlæg bør gradvist overgå til ejerne af anlæggene.
 - | Placering af relevante forsknings- og udviklingsopgaver skal vurderes nærmere.